

เปิดรายงาน ความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย (School Readiness)

รศ. ดร.วีระชาติ กิเลนทอง
สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย (RIPED)
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (UTCC)

17 กรกฎาคม 2563

ความสำคัญของความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษา ของเด็กปฐมวัย หรือ School Readiness

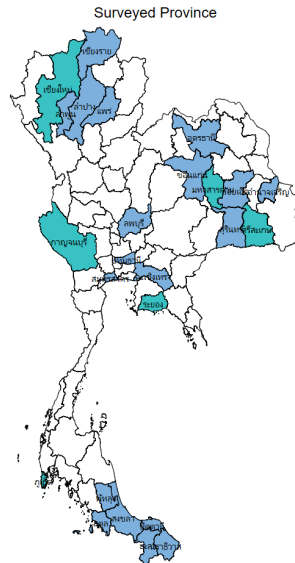
- งานวิจัยจำนวนมากพบว่า ความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย หรือ School Readiness เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาในระดับที่สูงขึ้นไปทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น
 - ตัวอย่างงานวิจัย: Duncan et al. (2007); Foster (2010); Grimm et al. (2010); Grissmer et al. (2010); Hooper et al. (2010); Pagani et al. (2010); Romano et al. (2010)
 - โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ (maths) ด้านภาษา (literacy) ด้านการมีสมาธิ (attention) ความพร้อมด้านกล้ามเนื้อเล็ก (fine motor)

- 1

- 1

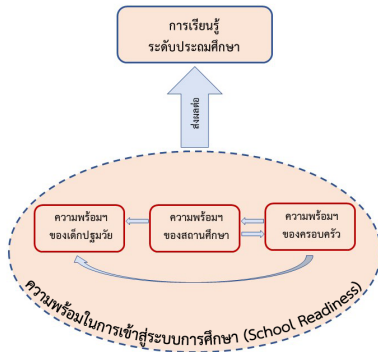
ผลการดำเนินการสำรวจความพร้อมฯ ของเด็กปฐมวัย จนถึงปัจจุบัน

- ปีการศึกษา 2561: เด็กชั้นอนุบาล 3 ทั้งหมด 3,402 คน จาก 6 จังหวัด (จังหวัดสีเขียวอ่อน)
- ปีการศึกษา 2562: เด็กชั้นอนุบาล 3 ทั้งหมด 9,526 คน จาก 19 จังหวัด (จังหวัดสีฟ้า)
- ฐานข้อมูลตัวอย่างซ้ำไอร์แลนด์ (RIECE Panel Data) ซึ่งจัดเก็บข้อมูลเด็กปฐมวัยในจังหวัดมหาสารคามและกาฬสินธุ์อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน

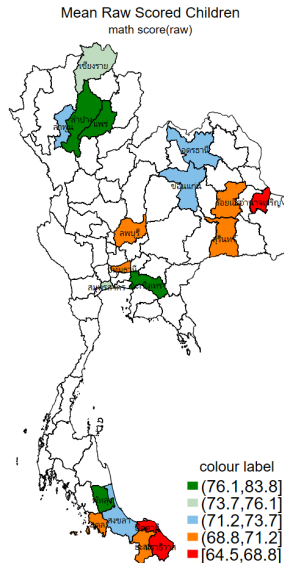

ความพร้อมๆ ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย

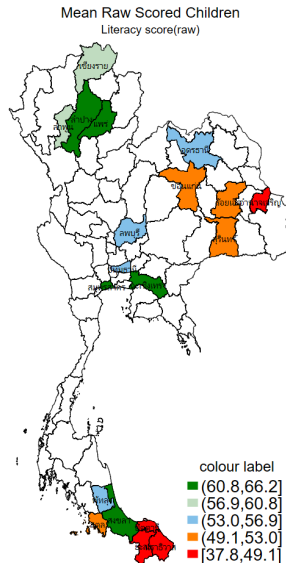
- 1 ความพร้อมของเด็กปฐมวัย
(readiness in the children)
- 2 ความพร้อมของสถานศึกษา
(school's readiness for children)
- 3 ความพร้อมของครอบครัว
(family's readiness for children)

- ค่าเฉลี่ยของคะแนนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าต่ำกว่าภูมิภาคอื่นพอสมควร

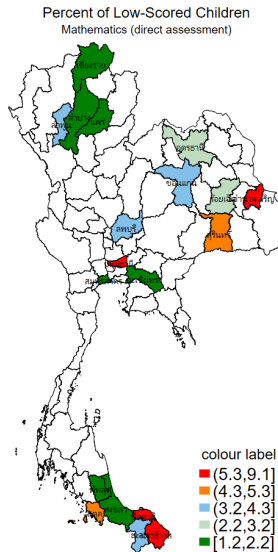

- ค่าเฉลี่ยของคะแนนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าต่ำกว่าภูมิภาคอื่นพอสมควร

สัดส่วนเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อมในระดับต่ำมาก ดัชนีความเปราะบางสัมบูรณ์ (vulnerability index)

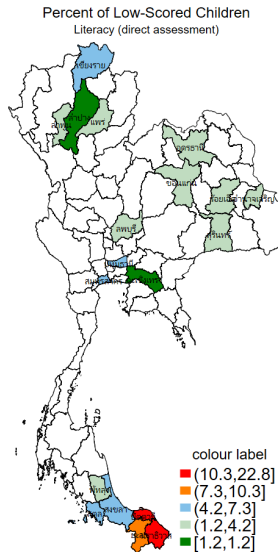
- สัดส่วนระหว่างจำนวนเด็กที่มีคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 25 ต่อจำนวนเด็กทั้งหมดในพื้นที่นั้น
- ช่วยบ่งบอกถึงขนาดของปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้ดีกว่าระดับคะแนนเฉลี่ย
- ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหันมาให้ความสำคัญกับเด็กที่มีความเปราะบางหรือเด็กหางแถวมากยิ่งขึ้น
- มีเพียงร้อยละ 4 (360 คนจาก 9,517 คน) ที่มีคะแนนคณิตศาสตร์ระดับต่ำมาก (ตอบถูกไม่ถึง 5 ข้อจากทั้งหมด 18 ข้อ)

Raw Score <=25

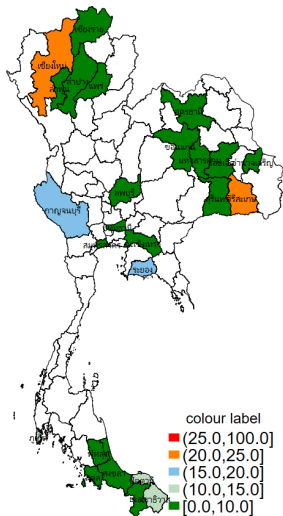
สัดส่วนเด็กปฐมวัยที่มีความพร้อมในระดับต่ำมาก: ด้านภาษา

- มีเพียงร้อยละ 6 (563 คนจาก 9,517 คน) ที่มีความพร้อมด้านภาษาระดับต่ำมาก (ตอบถูกไม่ถึง 7 ข้อจากทั้งหมด 24 ข้อ)
- สามจังหวัดชายแดนใต้มีสัดส่วนฯ สูงกว่าร้อยละ 10
 - บริบทและวัฒนธรรมด้านภาษาที่แตกต่าง

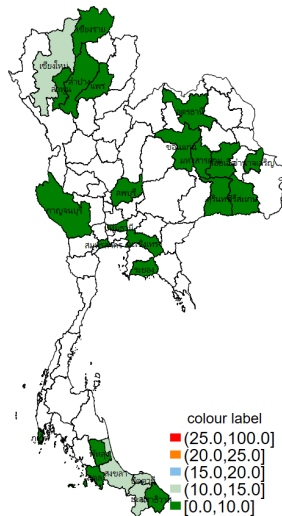
เด็กปฐมวัยไทยทำได้ดีในกลุ่มทักษะความรู้พื้นฐาน การรู้จักตัวเลขและการรู้จักตำแหน่ง

Percent of Low-Scored Children
Number Identification (direct assessment)

Raw Score <=25

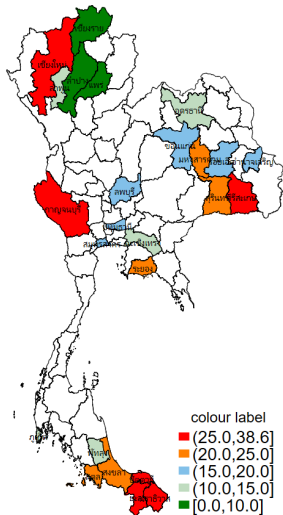
Percent of Low-Scored Children
Receptive Spatial Vocabulary (direct assessment)

Raw Score <=25

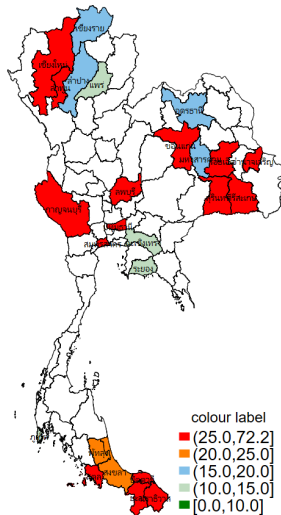
เด็กปฐมวัยไทยทำได้ไม่ดีนักในทักษะที่ไม่ได้เกิดจากการท่องจำ การต่อรูปในใจและความเข้าใจในการฟัง

Percent of Low-Scored Children
Mental Transformation (direct assessment)

Raw Score <=25

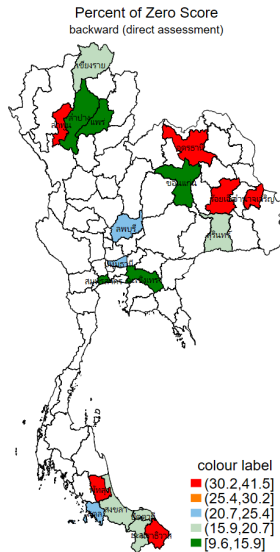
Percent of Low-Scored Children
Listening Comprehension (direct assessment)

Raw Score <=25

ทักษะด้านความจำขณะทำงาน (working memory)

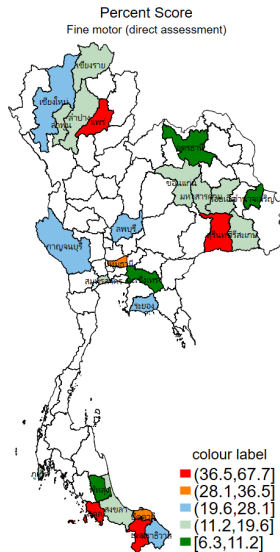
- ทักษะนี้ไม่ได้สะท้อนความรู้ที่เด็กมี
จึงน่าจะไม่ใช่ผลที่มาจากการท่องจำ
- น่าจะเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้
ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิดและ
ทบทวนสิ่งที่ตนได้ดำเนินการไปอย่าง
สม่ำเสมอ
- มีหลายจังหวัดที่มีสัดส่วนของเด็กที่ไม่
สามารถจำและบอกเลขกลับหลังได้
เลย (ตัวเลขสองหลัก) สูงถึงร้อยละ
30

Zero Score

ทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก (fine motors)

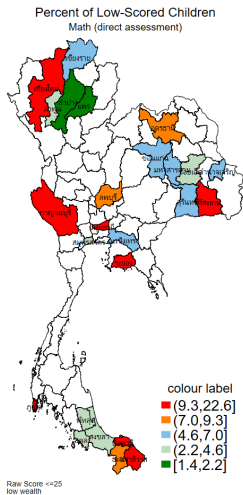
- ทักษะนี้ก็น่าจะไม่ใช่ผลที่มาจากการท่องจำ
- มีเด็กปฐมวัยจำนวนร้อยละ 24 ที่มีความพร้อมของกล้ามเนื้อมัดเล็กต่ำมาก

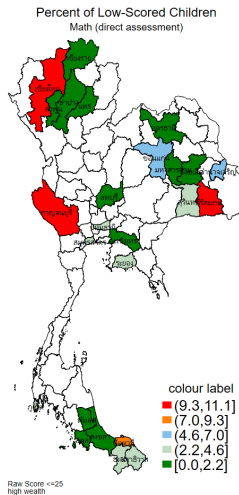
- เด็กอนุบาล 3 ในประเทศไทยจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษา (school readiness) ในหลายด้าน
- แต่ละจังหวัดก็มีระดับความรุนแรงของปัญหาที่แตกต่างกัน
- ข้อมูลและข้อค้นพบนี้จะช่วยสนับสนุนให้การทำงานเชิงพื้นที่ของกสศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ส่วนต่อไปจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงลึกที่น่าจะช่วยให้เข้าใจถึงสาเหตุของการขาดความพร้อมฯ และแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้

- การวิเคราะห์เชิงลึกใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลแบบตัวอย่างซ้ำไร้ชื่อไทยแลนด์ (RIECE Panel Data) กับการสำรวจความพร้อมฯ (school readiness)
- ข้อค้นพบที่สำคัญข้อแรกคือ ความยากจนหรือความขัดสนของครอบครัวส่งผลเสียต่อความพร้อมฯ ของเด็กปฐมวัย
 - ยกตัวอย่างเช่น เด็กที่มีฐานะยากจนสัมพัทธ์ (relatively poor) มีความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ (mathematics) ต่ำกว่าเด็กที่มีฐานะดีสัมพัทธ์ (relatively wealthy) โดยเฉลี่ยประมาณ 0.23 เท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนอย่างมีนัยสำคัญ

เด็กยากจนมีความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเด็กฐานะดี

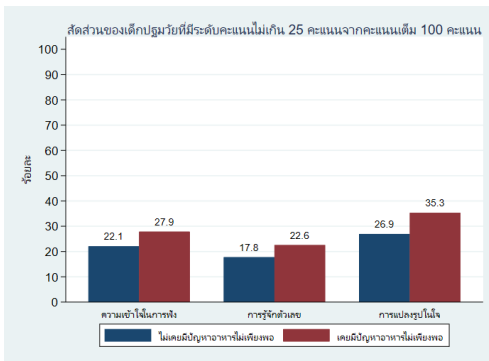
กลุ่มเด็กยากจนสัมพัทธ์

กลุ่มเด็กฐานะดีสัมพัทธ์

เด็กที่มาจากครอบครัวที่เคยมีปัญหาอาหารไม่เพียงพอ มีความพร้อมฯ ต่ำกว่า

- เด็กที่มาจากครอบครัวที่เคยมีปัญหาอาหารไม่เพียงพอแก่การบริโภคมีโอกาสที่จะมีความพร้อมฯ ต่ำมากสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่เคยมีปัญหา
- อาจจะไม่ใช่ปัญหาด้านอาหารและโภชนาการโดยตรง แต่เป็นปัญหาของความยากจนหรือความขัดสนโดยรวม

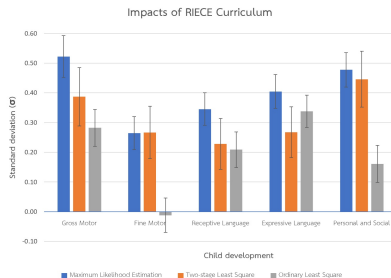
คำถาม: แล้วควรช่วยเหลือเด็กเหล่านี้อย่างไร?

- เป็นคำถามที่ง่าย แต่ตอบได้ยากมาก
- จะตอบได้ดี ต้องเข้าใจกระบวนการสร้างทุนมนุษย์ (human capital production process)
 - ความยากจนหรือความขัดสนไม่ใช่ปัจจัยนำเข้า (input) ของกระบวนการสร้างทุนมนุษย์โดยตรง
 - ความยากจนหรือการมีทรัพยากรที่จำกัดอาจจะส่งผลให้ครัวเรือนไม่สามารถผลิตหรือมอบปัจจัยนำเข้าให้กับเด็กได้ดีเท่าที่ควร
 - 1 ครอบครัวที่ยากจนหรือขัดสนอาจจะไม่สามารถทำกิจกรรมที่มีคุณภาพกับเด็กได้มากเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะแก้ไขได้ด้วย parenting education
 - 2 ครอบครัวที่ขัดสนอาจจะไม่สามารถซื้อหรือจัดหาอุปกรณ์หรือหนังสือที่มีคุณภาพได้ ซึ่งอาจจะแก้ไขได้ด้วย การให้เงินช่วยเหลือ
- ยังจำเป็นต้องวิจัยเพิ่มเติมอีกมาก เพื่อให้สามารถบอกได้ว่าช่องทางไหนสำคัญที่สุด อันจะช่วยลดช่องว่างของระดับความพร้อมๆ ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำตอบส่วนหนึ่ง: การศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ

- นักวิจัยพอจะสรุปได้ว่า การศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพสามารถช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชนบททำได้
- ตัวอย่างหลักฐานจากงานวิจัย

- 1 เด็กที่ได้เรียนกับครูไรซ์ไทยแลนด์มีทักษะด้านความจำขณะทำงาน (working memory) สูงกว่าเด็กกลุ่มที่เหลือ 0.56 เท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2 เด็กปฐมวัยที่ได้เรียนรู้ผ่านการเรียนหลักสูตรโฮสโคปตามแนวทางไรซ์ไทยแลนด์ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีพัฒนาการตามแบบ DSPM ที่ดีกว่า
- 3 NOTE: ไม่ได้หมายความว่าหลักสูตรโฮสโคปเป็นเพียงหลักสูตรเดียวที่มีคุณภาพ

- เด็กอนุบาล 3 ในประเทศไทยจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษา (school readiness) ในหลายด้าน
- ความยากจนหรือความขัดสนของครอบครัวส่งผลเสียต่อความพร้อมๆ ของเด็กปฐมวัย
- การศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพสามารถช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยได้
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชนบทสามารถพัฒนาเป็นสถานศึกษาคุณภาพได้
- นักวิจัยยังต้องศึกษาเพิ่มเติมอีกมาก
- ทีมงานจะนำเสนอให้กับคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดของแต่ละจังหวัด และเผยแพร่ให้กับนักวิจัยทั่วไปนำไปศึกษาวิจัยต่อไป
- หากต้องการนำเอาเครื่องมือวัดความพร้อมๆ ไปใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย สามารถติดต่อขอใช้ระบบการทดสอบออนไลน์ได้ที่ www.riped.org โดยไม่มีค่าใช้จ่าย